

АНАЛІЗ РИНКУ АВТОРТАНСПОРТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ УКРАЇНИ¹Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Представлено результати дослідження стану і тенденцій, динаміку і структуру ринку транспортних послуг, включаючи зовнішньоекономічні вантажопотоки, за період 2010–2016 рр. На цій основі обґрунтовано можливість підвищення ефективності при формуванні раціональних схем руху вантажів за видами товару та зниження рівня транспортних витрат.

ВСТУП

Сучасна світова економіка розвивається темпами при яких економічні відносини набувають властивостей комплексності багатоступінчатості та стають багатоступінчатими. Для забезпечення сталого розвитку таких відносин важливу роль має транспорт, причому потреби в галузі транспорту, в тому числі автомобільних перевезень, суттєво змінюються. Особливістю ринку автомобільних перевезень є відсутність на ньому державного сектора економіки, працюють лише приватні автоперевізники.

За Н. М. Іщенко [17], до основних особливостей ринку послуг можна віднести: високий ступінь диференціації послуг (пов'язана з диверсифікацією, персоніфікацією та індивідуалізацією попиту на послуги); високу динамічність ринкових процесів; територіальну сегментацію; високу чутливість до змін ринкової кон'юнктури; специфіку організації виробництва послуг. Функціонування і розвиток в Україні товарного і транспортного ринків, з позиції діяльності транспортно-експедиційних, комерційно-посередницьких, ін. підприємств, інтегрально визначають базові тренди ринку транспортних послуг як об'єкту дослідження динаміки та структури вантажо- та пасажиропотоків. Шляхом аналізу статистичної інформації, аналітичного дослідження одержаних дослідних даних, визначаються показники обсягів перевезень, види вантажів, тренди попиту на перевезення за видами, також транспорт, тренди розміщення та об'єми виробництв за видами продукції, перспективи підвищення, а на сьогодні і збереження, на існуючому рівні прибутковості вантажних, також пасажирських перевезень [4, 10, 11, 12, 13]. На цій основі прогнозуються показники перевезень, за необхідністю, вантажів, пасажирів в середньо і довгостроковій перспективі, для чого застосовуються методи кореляційного та регресивного аналізу, екстраполяції часових рядів та евристичного прогнозування, виходячи з оцінок [4, 10]. У цілому на ринку перевезень (комерційних) підприємницьку діяльність здійснюють більше 56 тис. автоперевізників. Ліцензіати використовують понад 154 тис. транспортних засобів, діючими є 45360 ліцензій (за видами автомобільних перевезень).

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Індекси обсягу перевезень пасажирів транспортом загального користування, за роками, відносно попереднього, у 2010 р. – 94 %, 2011 р. – 102 %, 2012 р. – 90 %, 2013 р. – 97 %, 2014 р. – 95 %, 2015 р. – 88 %, 2016 р. – 94 %, автомобільним, з урахуванням перевезень, виконаних юридичними і фізичними суб'єктами малого бізнесу, у 2010 р. – 93 %, 2011 р. – 97 %, 2012 р. – 96 %, 2013 р. – 97 %, 2014 р. – 91 %, 2015 р. – 77 %, 2016 р. – 90 %, при чому, за видами транспорту тенденції аналогічні [14]. За абсолютними показниками перевезення пасажирів, транспортна галузь України в цілому, млн.: 2010 р. – 6845, 2011 р. – 6980, 2012 р. – 6813, 2013 р. – 6623, 2014 р. – 5902, 2015 р. – 5167, 2016 р. – 4854, автомобільним транспортом, млн.: 2010 р. – 3726, 2011 р. – 3612, 2012 р. – 3450, 2013 р. – 3344, 2014 р. – 2913, 2015 р. – 2250, 2016 р. – 2025. Отже, щорічно, за досліджуваній період, близько 50 % пасажирських перевезень забезпечено автомобільним (автобус) транспортом, який знаходиться на першому місці за відправленнями, на другому – тролейбусний транспорт, на третьому знаходяться метрополітен і трамвайний транспорт. Питома вага автомобільного транспорту в пасажирських перевезеннях у 2010 р. становила 38,2 % [1, 2] із зростанням до 2016 р. пасажирооборот транспортної галузі за 2010–2016 рр., млрд. пас. км.: 2010 р. – 130,0; 2011 р. – 334,1; 2012 р. – 322,3; 2013 р. – 128,3; 2014 р. – 106,3; 2015 р. – 97,0; 2016 р. – 102,2; автомобільним транспортом (автобуси), млрд. пас. км.: 2010 р. – 52,0; 2011 р. – 51,5; 2012 р. – 50,3; 2013 р. – 49,0; 2014 р. – 42,6; 2015 р. – 34,6; 2016 р. – 34,6, причому, за оборотом, автомобільний і

залізничний транспорт ділять перше і друге місця. Для характеристики ринку автомобільних пасажирських перевезень, відповідно ДСТУ 2610-94 «Пасажирські автомобільні перевезення. Терміни та визначення», досліджуються показники транспортної рухомості населення, що створює базу порівняння рухомості населення за видами транспорту, а також можливість коректної оцінки величини транспортної роботи щодо одного мешканця. За період з 2000 р. по 2014 р. транспортна рухомість населення зросла до 2 разів, причому у 2000 р. коефіцієнт рухомості населення на автомобільному транспорті був нижчим, ніж на залізничному транспорті, з 2010 р. до 2016 р. тенденція змінилася, відбулося вирівнювання [1, 3, 5, 13], що підтверджено вказаною вище інформацією. При дослідженнях рухомості населення України по регіонах України і за видами сполучень має місце високий ступінь неоднорідності, коефіцієнт варіації близько 188 % максимальний для міжнародних перевезень, де з 66,8 % пасажирів по областях припадає: на Волинську (13,3 %), Львівську (16,5 %), Одеську (7,2 %), Харківську (19,1 %) і м. Київ (10,7%); міське сполучення має коефіцієнт варіації 36,5 % [1, 3, 13, 14, 15]. Структура потреб у внутрішніх пасажирських перевезеннях за видами сполучень [3]: міжміське – 4,4 %, приміське – 18,6 %, міське – 77,0 %, у міжнародних сполученнях, наприклад, станом на 2013 р., частка перевезень пасажирів автомобільним транспортом становила 0,04 %. За видами сполучення протягом досліджуваного періоду, міжміські перевезення, млн.: 2010 р. – 227, 2011 р. – 241, 2012 р. – 230, 2013 р. – 225, 2014 р. – 175, 2015 р. – 170, 2016 р. – 175, у тому числі автомобільним транспортом (автобуси) 2010 р. – 148, 2011 р. – 156, 2012 р. – 151, 2013 р. – 148, 2014 р. – 130, 2015 р. – 124, 2016 р. – 124. Внутрішні міські перевезення за видами транспорту, адитивно, млн.: 2010 р. – 5597, 2011р. – 5729, 2012 р. – 5577, 2013 р. – 5407, 2014 р. – 4837, 2015 р. – 4186, 2016 р. – 3925. Внутрішні міські перевезення автомобільним транспортом, млн.: 2010 р. – 2923, 2011р. – 2813, 2012 р. – 2664, 2013р. – 2575, 2014 р. – 2244, 2015 р. – 1666, 2016 р. – 1494. Перевезення за видами транспорту у приміському сполученні, млн.: 2010 р. – 1021, 2011 р. – 1010, 2012 р. – 1006, 2013 р. – 990, 2014 р. – 890, 2015 р. – 811, 2016 р. – 754, з них перевезення автомобільним транспортом, млн.: 2010 р. – 655, 2011 р. – 643, 2012 р. – 635, 2013 р. – 621, 2014 р. – 539, 2015 р. – 460, 2016 р. – 407, автомобільним транспортом (автобуси) перевозиться найбільша кількість пасажирів відносно інших видів транспорту.

За даними [13], індексі обсягу перевезень вантажів автотранспортом, за роками, відносно попереднього аналогічного періоду, 2010 р. – 109 %, 2011 р. – 107 %, 2012 р. – 101 %, 2013 р. – 100 %, 2014 р. – 92 %, 2015 р. – 90 %, 2016 р. – 105 %, причому для транспортної галузі 2010 р. – 109 %, 2011 р. – 107 %, 2012 р. – 98 %, 2013 р. – 99 %, 2014 р. – 90 %, 2015 р. – 91 %, 2016 р. – 105%. У абсолютних величинах перевезення вантажів, за видами транспорту, становило, млн т: 2010 р. – 1765, 2011 р. – 1887, 2012 р. – 1853, 2013 р. – 1857, 2014 р. – 1623, 2015 р. – 1474, 2016 р. – 1542, з них перевезення автомобільним транспортом, млн т: 2010 р. – 1168, 2011 р. – 1253, 2012 р. – 1260, 2013 р. – 1261, 2014 р. – 1131, 2015 р. – 1021, 2016 р. – 1085, автомобільний транспорт за обсягом знаходиться на першому місці з обнадійливим трендом. За вантажооборотом, для транспортної галузі, млрд т км: 2010 р. – 418,7, 2011 р. – 445,7; 2012 р. – 412,6; 2013 р. – 399,6; 2014 р. – 353,6; 2015 р. – 334,7; 2016 р. – 344,2 з них вантажооборот автомобільного транспорту, млрд т км: 2010 р. – 53,9; 2011 р. – 57,3; 2012 р. – 57,5; 2013 р. – 58,7; 2014 р. – 56,0; 2015 р. – 53,3; 2016 р. – 58,0. За величиною вантажообороту автомобільний транспорт в Україні знаходиться після залізничного і трубопровідного на третьому місці. Враховуючи розвиток аграрного виробництва, перевезення хімічних та мінеральних добрив залізничним транспортом загального користування [13], доцільно корелювати з іншими видами, у тому числі з автомобільним транспортом, становить близько 2 % усіх вантажів, зберігаючи тенденцію за досліджуваній період, раціонально при експлуатації рухомого складу врахувати дію вказаних середовищ, що мають підвищену агресивну дію на металеві матеріали транспортних засобів [14, 15, 16].

Відповідно до досліджень [1, 2, 3, 13] встановлено, в 2010–2013 рр. спостерігалось збільшення попиту на вантажні автомобільні перевезення, обсяги виконаної роботи за вказаний період зросли: до 1261 млн т, що складає 68,6 % загального обсягу перевезених вантажів в Україні, у 2014 році спостерігається зменшення до 1131 млн т. За 2000–2013 рр. вантажооборот автотранспорту збільшився майже в 3 рази при зростанні його частки у загальному обсязі вантажообороту всіх видів транспорту з 4,9 % до 14,7 %, також у 2,1 рази зросла середня дальність перевезень, у 2014 році спостерігалось падіння вказаних показників майже на 10 %, потім зростання у 2016 р. Отже розширення масштабів ринку, на 2016 р., незначне [1, 2, 3, 13]. У 2010–2016 рр., в середньому по Україні, до 50 % сумарного пробігу вантажного автотранспорту склав пробіг з вантажем [1, 2, 36 13]. За структурою експорту-імпорту транспортних послуг, величина експорту у 2016 р. становила 3300,5

млн \$, або 53,7 % загального обсягу, з яких експорт автотранспортних послуг – 237,9, або 4,5 % загального обсягу експорту, імпорту для транспортної галузі 989,3 млн \$., або 18,6 % загального імпорту, з них автомобільним транспортом 114,9 млн \$. (11,6 % загального імпорту послуг).

Транзитне перевезення вантажів автомобільним транспортом за період з 2000 р. по 2014 р. зросло більше ніж у 8 разів, щорічно усереднене збільшення обсягу, наприклад, транзитних перевезень автомобільним транспортом складало 618,61 тис. т [1, 2]. В загальному обсязі транзитних вантажопотоків частка автомобільного транспорту зросла до 4 % у 2014 р., що засвідчує підвищення рівня використання транзитного потенціалу країни з позицій автомобільних перевезень. Експорт транспортних послуг становить 21,3 % від загальносвітового експорту комерційних послуг, в Україні частка імпорту досягає 0,4 %, експорту – 1,0 % на загальносвітовому ринку транспортних послуг. В країнах ЄС здійснюється 32,1 % імпорту і 43,2 % загальносвітового експорту транспортних послуг [6, 9]. Зокрема, згідно зі статистикою ЄС, на міжнародні перевезення товарів морськими шляхами припадає 50,8 %, автодорожніми – 17 %, залізничними – 1,3 %, повітряними – 22,9 % [7, 9]. За змішаною схемою перевезень здійснюється біля 60 % світового зовнішньоторговельного товарообміну, з яких 75 % – експедиторів, або 2PL, 3PL, 4PL провайдерів [8, 9]. Структура парку вантажних автомобілів Українських підприємств, що працюють на внутрішніх перевезеннях, не відповідає попиту – більшість автомобілів морально застарілі [3, 4], вантажопідйомність 88 % вантажівок становить 1,5–10 т, структура парку автомобільного транспорту в Україні така, що близько 70 % вантажних автомобілів експлуатуються понад 10 р. що є причиною збільшення витрат на перевезення.

ВИСНОВКИ

Проведені дослідження доцільно використовувати для підвищення ефективності при формуванні раціональних схем руху вантажів за видами товару, що забезпечить можливість зниження транспортних витрат. Високий рівень амортизації основних фондів транспорту і недостатні темпи їхнього оновлення призводять до зменшення кількості парку техніки, невідповідності технічному та технологічному рівню вимог, суттєво збільшуючи енергозатрати, шкідливий вплив на екологію, витрати на ремонт та відновлення, не забезпечується необхідний рівень якості та безпеки наданих послуг. Зменшення обсягів перевезень і транспортної роботи відбувається з причин старіння, погіршення технічного стану і скорочення парку рухомого складу, також це спричиняє погіршення якості та безпеки транспортних послуг. Транспортна галузь України потребує оновлення основних фондів, удосконалення технологій перевезень, підвищення якості транспортно-експедиційних послуг на основі вимог ЄС. З метою комплексного розвитку транспортної системи України необхідно удосконалити транспортну політику на державному рівні, орієнтовану на забезпечення транспортного сектора економіки інвестиційними ресурсами з врахуванням фактора, що частка автомобілів в транспортній системі країни зростає, в умовах сталого, з позитивним трендом, попиту на перевезення вантажів і пасажирів, матиме місце тривалий динамічний розвиток перевізної галузі в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Міністерство транспорту та зв'язку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mintrans.gov.ua>.
3. Гречка О. В. Статистичний аналіз ринку послуг автомобільного транспорту [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.10 «Статистика» / О. В. Гречка. – Київ, 2015. – 20 с.
4. Іщенко Н. М. Маркетинг транспортних послуг. [Електронний ресурс] / Н. М. Іщенко. – Режим доступу : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/333/4.pdf>.
5. Гурч Л. М. Маркетингове дослідження ринку транспортних послуг України [Електронний ресурс] / Л. М. Гурч, А. М. Ченчик // Логістика. – №633. – 2008. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Logistyka/2008_633/23.pdf.
6. International Trade Statistics 2011, Statistic database WTO // Source: <http://www.wto.org>.
7. EU: Transport in Figures 2011 // Source: <http://ec.europa.eu/transport/publications/statistics/doc/2012/pocketbook2012.pdf>.

8. Підлісний П. І. Стан та тенденції розвитку змішаних вантажних перевезень / П. І. Підлісний, А. М. Брайковська // *Економіка та управління* : зб. наукових праць. – К. : ДЕТУТ, 2012. – Вип. 19.
9. Брайковська А. М. Дослідження особливостей формування ринку транспортних послуг як середовища функціонування підприємств транспорту [Електронний ресурс] / А. М. Брайковська // *Економіст*. – 2012. – № 9. – С. 50–54. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econ_2012_9_14.
10. Попович П. В Аналітичні технології в забезпеченні економічної ефективності логістичних систем / П. В. Попович // *Вісник ХНТУСГ*. – Харків, 2016. – Вип. № 169. – С. 223–225.
11. Шевчук О. С. Вплив показників ефективності на безпеку руху вулично-дорожніми мережами / О. С. Шевчук // *Вісник ХНТУСГ*. – Харків, 2016. – Вип. № 169. – С. 205 – 209.
12. Статистичні дані по галузі автомобільного транспорту [Електронний ресурс] / Міністерство інфраструктури України. – Режим доступу: <http://mtu.gov.ua/content/statistichni-dani-po-galuzi-avtomobilnogo-transportu.html>.
13. Україна у цифрах. Статистичний збірник / відповідальний за випуск О. А. Вишнеvsька ; за редакцією І. Є. Вернера. – Київ : Державна служба статистики України, 2017. – 240 с.
14. The service life evaluation of fertilizer spreaders undercarriages / P. V. Popovych; O. L. Lyashuk; I. S. Murovanyi [та ін.] // *INMATEH – Agricultural Engineering* . Sep-Dec 2016, Vol. 50, Issue 3, pp.39–46.
15. Popovych P. V. Influence of organic operation environment on corrosion properties of metal structure materials of vehicles / P. V. Popovych, O.L. Lyashuk, O. S. Shevchuk [та ін.] // *INMATEH – Agricultural Engineering*. – 2017. – V. 52, Issue 2. – P. 113–119.
16. Popovich P. V. Influence of Operating Media on the Fatigue Fracture of Steels for Elements of Agricultural Machines / R. A. Barna, P. V. Popovich // *Materials Science* . – 2014. – V. 50, № 3. – P. 377–380.
17. Маркетинг транспортних послуг [Електронний ресурс] / Н. М. Іщенко / – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/333/4.pdf>.

REFERENCES

1. Derzhavnyy komitet statystyky Ukrainy [Elektron. resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Ministerstvo transportu ta zv'yazku Ukrainy [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.mintrans.gov.ua>.
3. Hrechka O. V. Statystychnyy analiz rynku posluh avtomobil'noho transportu [Tekst] : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.10 / Hrechka O. V. Derzh. VNZ "Kyiv. nats. ekon. un-t im. Vadyma Het'mana". – Kyiv, 2015. – 20 s.
4. N. M. Ishchenko. Marketynh transportnykh posluh. [Elektron. resurs]. – Rezhym dostupu : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/333/4.pdf>.
5. Hurch L.M., Chenchyk A.M. Marketynhove doslidzhennya rynku transportnykh posluh Ukrainy // *Lohistyka*. – No. 633. – 2008. – Rezhym dostupu: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Logistyka/2008_633/23.pdf.
6. International Trade Statistics 2011, Statistic database WTO // Source: <http://www.wto.org>.
7. EU: Transport in Figures 2011 // Source: <http://ec.europa.eu/transport/publications/statistics/doc/2012/pocketbook2012.pdf>.
8. Pidlisnyy P.I. Stan ta tendentsiyi rozvytku zmishanykh vantazhnykh perevezen' / Pidlisnyy P.I., Braykovs'ka A.M. // *Zb. naukovykh prats'*, DETUT, «Ekonomika ta upravlinnya», vyp. 19, 2012 r.
9. Braykovs'ka A. M. Doslidzhennya osoblyvostey formuvannya rynku transportnykh posluh yak seredovyscha funktsionuvannya pidpryemstv transportu / A. M. Braykovs'ka // *Ekonomist*. – 2012. – No. 9. – S. 50–54. – Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econ_2012_9_14.
10. Popovych P. V Analitychni tekhnolohiyi v zabezpechenni ekonomichnoyi efektyvnosti lohistychnykh system / Popovych P.V. // *Visnyk KhNTUS·H.–Kharkiv*, 2016.–Vyp. No. 169.– S. 223 – 225.
11. Shevchuk O. S. Vplyv pokaznykiv efektyvnosti na bezpeku rukhu vulychno-dorozhnymy merezhamy/ Shevchuk O.S. // *Visnyk KhNTUS·H. – Kharkiv*, 2016. – Vyp. No. 169. – S. 205 – 209.
12. <http://mtu.gov.ua/content/statistichni-dani-po-galuzi-avtomobilnogo-transportu.html>.
13. Ukraina u tsyfrakh. Statystychnyy zbirnyk. Vidpovidal'nyy za vypusk O. A. Vyshnevs'ka. Za redaktsiyeyu I. Ye. Vernera. – Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2017. – 240 s.

14. Popovych. P. V. The service life evaluation of fertilizer spreaders undercarriages / P. V., Popovych; O. L., Lyashuk; I. S., Murovani; V. O., Dzyura; O. S., Shevchuk; V. D., Myndyuk // INMATEH – Agricultural Engineering . Sep-Dec 2016, Vol. 50, Issue 3, pp.39–46.

15. Popovych. P. V. Influence of organic operation environment on corrosion properties of metal structure materials of vehicles/ Popovych P.V., Lyashuk O.L., Shevchuk O.S., Tson O.P., Bortnyk I. M., Poberezhna L.Ya.// INMATEH – Agricultural Engineering. 2017, Vol. 52, Issue 2, pp.113–119.

16. Popovich P.V. Influence of Operating Media on the Fatigue Fracture of Steels for Elements of Agricultural Machines / R. A. Barna, P. V. Popovich // Materials Science . – 2014.– Vol. 50, 3. – pp. 377–380.

17. Marketynh transportnykh posluh [Elektronnyy resurs] / N. M. Ishchenko / – Rezhym dostupu: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/333/4.pdf>.

П. В. Попович¹, О. С. Шевчук¹, М. В. Бабій¹, В. О. Дзюра¹

АНАЛІЗ РИНКУ АВТОРТАНСПОРТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ УКРАЇНИ

¹Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Представлено результати дослідження стану і тенденцій, динаміку і структуру ринку транспортних послуг, включаючи зовнішньоекономічні вантажопотоки за період 2010–2016 рр. Сучасна світова економіка розвивається темпами при яких економічні відносини набувають властивостей комплексності багатоступінчастості та стають багатоступінчастими, для забезпечення сталого розвитку таких відносин важливу роль має транспорт, причому потреби в галузі транспорту, в тому числі автомобільних перевезеннях, суттєво змінюються. Проведені дослідження доцільно використовувати для підвищення ефективності при формуванні раціональних схем руху вантажів за видами товару, що забезпечить можливість зниження транспортних витрат. Встановлено збалансованість споживчого, оптового, і ринку перевезень вантажів в Україні, що мають близькі тренди розвитку. Доведено – ринок транспортних послуг має тенденцію розвитку при об'єктивному зниженні темпів росту. Високий рівень амортизації основних фондів транспорту і недостатні темпи їхнього оновлення є причиною зменшення кількості парку техніки, невідповідності технічному та технологічному рівню вимог, суттєво збільшуючи енергозатрати, шкідливий вплив на екологію, витрати на ремонт та відновлення, не забезпечується необхідний рівень якості та безпеки наданих послуг. Зменшення обсягів перевезень і транспортної роботи відбувається з причин старіння, погіршення технічного стану і скорочення парку рухомого складу, також це спричиняє погіршення якості та безпеки транспортних послуг. Транспортна галузь України потребує оновлення основних фондів, удосконалення технологій перевезень, підвищення якості транспортно-експедиційних послуг на основі вимог ЄС. З метою комплексного розвитку транспортної системи України необхідно удосконалити транспортну політику на державному рівні, орієнтовану на забезпечення транспортного сектора економіки інвестиційними ресурсами з врахуванням фактора, що частка автомобільного транспорту в транспортній системі країни зростає, в умовах сталого, з позитивним трендом, попиту на перевезення вантажів і пасажирів, матиме місце тривалий динамічний розвиток перевізної галузі в цілому.

Ключові слова: пасажирські перевезення, вантажні перевезення, вантажооборот, ринок транспортних послуг.

Попович Павло Васильович, доктор технічних наук, доцент, завідувач кафедрою транспортних технологій та механіки, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, e-mail: PPopovich@ukr.net

Шевчук Оксана Степанівна, кандидат технічних наук, старший викладач кафедри транспортних технологій та механіки, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, e-mail: oksana_shevchuk84@ukr.net

Бабій Марія Василівна, кандидат технічних наук, асистент кафедри транспортних технологій та механіки, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, e-mail: mvbabi@ukr.net

Дзюра Володимир Олексійович, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри транспортних технологій та механіки, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, e-mail: volodymyrdzyura@gmail.com

P. Popovych¹, O. Shevchuk¹, M. Babiy¹, V. Dzyura¹

ANALYSIS OF THE MARKET OF AUTHORIZED TRANSPORTATION OF UKRAINE

¹Ternopil National Technical University named after Ivan Puluj

The results of the study of the state and trends, dynamics and structure of the market of transport services, including foreign trade flows for the period of 2010-2016 are presented. The modern world economy is developing at a rate at which economic relations acquire the properties of multilayer complexity and become multi-stage, transport is essential for the sustainable development of such relations. , and the needs in the transport sector, including road haulage, are significantly changing. The conducted researches should be used to increase efficiency in the formation of rational schemes of movement of goods by type of goods, which will ensure the possibility of reducing transport costs. The balance of consumer, wholesale, and market of cargo transportation in Ukraine, with similar trends of development, is established. It is proved that the market of transport services tends to develop with an objective reduction of growth rates. The high level of depreciation of fixed assets and the insufficient rates of their renewal lead to a reduction in the number of equipment fleets, non-compliance with the technical and technological requirements level, significantly increasing energy costs, harmful effects on the environment, repairs and restoration costs, and the necessary level of quality and safety of the services provided. Reducing the volume of transportation and transport work is due to aging, deterioration of the technical condition and reduction of rolling stock fleet, and this leads to a deterioration in the quality and safety of transport services. The transport industry of Ukraine needs to update its fixed assets, improve transportation technologies, and improve the quality of transport and forwarding services on the basis of EU requirements. With the goal of comprehensive development of the transport system of Ukraine it is necessary to improve the transport policy at the state level aimed at providing the transport sector of the economy with investment resources, taking into account the fact that the share of road transport in the transport system of the country is increasing, in a stable, with a positive trend of demand for the transportation of goods and passengers there will be a long-term dynamic development of the transport industry as a whole.

Key words: passenger transportations, freight transportations, turnover of goods, market of transport services.

Popovich Pavlo, Doctor of Technical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Transport Technologies and Mechanics, Ternopil National Technical University named after Ivan Puluj, e-mail: PPopovich@ukr.net

Shevchuk Oksana, Candidate of Technical Sciences, Senior Lecturer of the Department of Transport Technologies and Mechanics, Ternopil National Technical University named after Ivan Puluj, e-mail: oksana_shevchuk84@ukr.net

Babiy Maria, Ph.D., Assistant Professor, Department of Transport Technologies and Mechanics, Ternopil National Technical University named after Ivan Puluj, e-mail: mvbabiy@ukr.net

Dzyura Volodymyr, Candidate of Technical Sciences, Associate Professor, Associate Professor, Department of Transport Technologies and Mechanics, Ternopil National Technical University named after Ivan Puluj, e-mail: volodymyrdzyura@gmail.com

АНАЛИЗ РЫНКА АВТОТРАНСПОРТНЫХ ПЕРЕВОЗОК УКРАИНЫ

¹Тернопольский национальный технический университет имени Ивана Пулюя

Представлены результаты исследования состояния и тенденций, динамику и структуру рынка транспортных услуг включая внешнеэкономические грузопотоки за период 2010–2016 гг. Современная мировая экономика развивается темпами при которых экономические отношения приобретают свойства комплексности многослойности и становятся многоступенчатыми, для обеспечения устойчивого развития таких отношений важную роль играет транспорт, причем потребности в области транспорта, в том числе автомобильных перевозках, существенно меняются. Проведенные исследования целесообразно использовать для повышения эффективности при формировании рациональных схем движения грузов по видам товара, что обеспечит возможность снижения транспортных расходов. Установлено сбалансированность потребительского, оптового и рынка перевозок грузов в Украину, имеющих близкие тренды развития. Доказано, рынок транспортных услуг имеет тенденцию развития при объективном снижении темпов роста. Высокий уровень амортизации основных фондов транспорта и недостаточные темпы их обновления приводят к уменьшению количества парка техники, несоответствию техническому и технологическому уровню требований, существенно увеличивая энергозатраты, вредное воздействие на экологию, затраты на ремонт и восстановление, не обеспечивается необходимый уровень качества и безопасности предоставляемых услуг. Уменьшение объемов перевозок и транспортной работы происходит из причин старения, ухудшение технического состояния и сокращение парка подвижного состава, также это приводит к ухудшению качества и безопасности транспортных услуг. Транспортная отрасль Украины нуждается в обновлении основных фондов, совершенствовании технологий перевозок, повышении качества транспортно-экспедиционных услуг на основе требований ЕС. С целью комплексного развития транспортной системы Украины необходимо усовершенствовать транспортную политику на государственном уровне. Ориентировать ее на обеспечение транспортного сектора экономики инвестиционными ресурсами с учетом фактора, что доля автомобильного транспорта в транспортной системе страны растет. А в условиях устойчивого, с положительным трендом, спроса на перевозки грузов и пассажиров, будет иметь место длительное динамичное развитие перевозочной отрасли в целом.

Ключевые слова: пассажирские перевозки, грузовые перевозки, грузооборот, рынок транспортных услуг.

Попович Павел Васильевич, доктор технических наук, доцент, заведующий, кафедрой транспортных технологий и механики, Тернопольский национальный технический университет имени Ивана Пулюя, e-mail: PPopovich@ukr.net

Шевчук Оксана Степановна, кандидат технических наук, старший преподаватель кафедры транспортных технологий и механики, Тернопольский национальный технический университет имени Ивана Пулюя, e-mail: oksana_shevchuk84@ukr.net

Бабий Мария Васильевна, кандидат технических наук, ассистент кафедры транспортных технологий и механики, Тернопольский национальный технический университет имени Ивана Пулюя, e-mail: mvbabiy@ukr.net

Дзюра Владимир Алексеевич, кандидат технических наук, доцент, доцент кафедры транспортных технологий и механики, Тернопольский национальный технический университет имени Ивана Пулюя, e-mail: volodymyrdzyura@gmail.com